

XIII.

Народни библиотеки.

а) Софийска народна библиотека.

I. Развой.

Народната библиотека въ София е основана прѣзъ 1879 година въ врѣме на руската окупация. „Библиотеката на Спиридона Палаузова († 1874 г.), пише бившиятъ министъръ на Народното Просвѣщение Д-ръ Иричекъ¹⁾), която съдържа особени съчинения за балканския полуостровъ и която се купила отъ правителството (1879 г.) и особено многочисленнитѣ и драгоцѣннитѣ дарове събрани въ Русия отъ неуморимия приятель на българитѣ, старецътъ професоръ Платоновъ въ Харково, сж основа на това народно книгохранилище. Въ началото на 1881 год. библиотеката имаше (освѣнъ брошуритѣ) 3942, разни списания въ 8789 тома. Тая година съ помощта на една бюджетна сума отъ 15,000 лева захвана се едно систематическо улесняване на библиотеката съ голѣми покупки, направени въ книжарскитѣ складове по Европа. Главната цѣль при това бѣше да се събиратъ 1) всичкитѣ нѣща, които се отнасятъ до България и въобще до Балканския полуостровъ и 2) всичкитѣ по-главни съчинения по всичкитѣ клонове на науката, както и класическитѣ съчинения на всичкитѣ народи. Купени сж до сега по-вече отъ двѣ хиляди томове. Между другитѣ подарѣци и приобретения на първо мѣсто стои библиотеката на покойния Любенъ Каравеловъ съ 820 тома, придобити по завѣщание. Но при всичко това, Народната библиотека нѣма много посѣтители и освѣнъ това страда отъ помѣщението си, една дървена прѣграда—голѣмата джамия, която е не само влажна и нездрава, но и тѣй тѣсна, щото почти половината на книгитѣ лежатъ неразтоварени въ сандѣци. Щомъ се свърши голѣмото здание на гимназията при Св. София, може би, ще бжде възможно да се отредатъ нѣкои отъ нейнитѣ зали за библиотека и тя да се принесе тамъ, на по-свѣтло и по-поstrанно мѣсто. Но и това ще бжде само приврѣменно гостоприемство, а за въ бждеще е нужно да се помисли за построяване едно особено здание за тази всенародна цѣль“.

Въ 1897 година се прие отъ Народното Събрание законъ за депозиране печатни издания въ народнитѣ библиотеки въ София и Плов-

^{*)} Д-ръ Иричекъ. Главно изложение до Н. В. Княза върху положението на учебното дѣло въ Княжество България.